

RS

با تروریست‌ها پیمان نبندید

به‌تازگی شواهدی به‌دست آمده که نشان می‌دهد برخی از مقامات دولت عربستان در حملات یازده سپتامبر نقش داشته‌اند. طبق پرونده شکایت جدیدی که خانواده‌های قربانیان یازده سپتامبر به دادگاه ارائه کرده‌اند، عاملان القاعده در آماده‌سازی برای این حملات حمایت قابل‌توجهی را از اعضای دولت عربستان دریافت کرده‌اند. همانطور که دانیال بنیامین، رئیس مؤسسه American Academy در برلین و استیون سیمون، یکی از اعضای ارشد مؤسسه کوئینسی در مقاله‌ای توضیح می‌دهند، شاکیان در اظهارنامه ادعا می‌کنند که مقامات سعودی «ابرتورهای سرکش نبودند، بلکه بخش اصلی توطئه‌ای بودند که شامل سفارت عربستان در واشنگتن و مقامات ارشد دولتی در ریاض می‌شد.» اگر این اتهامات درست باشند، اثرات مهمی بر درک ما از حملات‌یازده سپتامبر وشبوه عملکرد گروه‌های تروریستی بین‌المللی می‌گذارند و شهروندان آمریکایی نیز دلیل دیگری برای زیر سوال بردن پیمان امنیتی با عربستان خواهند داشت.

پیشتر هم شواهدی از همدستی مقامات سعودی و هواپیماریان آشکار شده بود اما بنیامین و سیمون اشاره می‌کنند که شواهد جدید نشان می‌دهند اقدامات دو نفر از مقامات سعودی در آمریکا در حمایت از هواپیماریان «آگاهانه، پایدار و در هماهنگی دقیق با دیگر مقامات سعودی» بوده است.

دولت عربستان همانطور که پیش‌بینی می‌شد این اتهام‌ها را رد کرده اما هر وقت که اتهامات معتبری از ارتکاب به‌تخلفی وجود داشته‌باشد ریاض همیشه همین کار را می‌کند. چند هفته‌پس از کشته شدن جمال خاشقچی روزنامه‌نگار در سال ۲۰۱۸، دولت عربستان ادعا کرد که هیچ‌کاری با او نداشته و حتی از فردی به‌عنوان بدل استفاده کرده بودند تا روغی را ترویج کند که او داوطلبانه کنسولگری در استانبول را ترک کرده است. دولت عربستان مرتباً مسئولیت حملات هوایی به اهداف غیرنظامی در یمن را انکار می‌کرد، در حالی که فقط نیروهای آنها می‌توانستند این حملات را انجام دهند.

بنیامین وسیمون ادله محکمی را مطرح می‌کنند که شواهد مشارکت عمیق‌تر عربستان در حملات یازده سپتامبر واکنش نظامی واشنگتن موسوم به «جنگ با ترور» را بی اعتبار می‌کند. تصور اینکه القاعده توانسته چنین حملات چشمگیری را بدون حمایت دولت و یک شبکه حمایتی در داخل آمریکا انجام دهد، قانون‌گذاران را تشویق کرد تا در تشدید تهدید افراط کنند و تروریسم را از مشکلی واقعی اما قابل مدیریت به تهدید معاصر تبدیل کنند. به گفته بنیامین وسیمون اگر آمریکا درک بهتری از چگونگی عملیات داشت، به جای اینکه ۲۰ سال در افغانستان پرسه‌بزند، اعتمادبه‌نفس لازم برای خروج سریع از آن را پیدا می‌کرد.

به گفته این دو نویسنده با اینکه درست است عربستان سعودی نسخه سال ۲۰۰۱ دیگر وجود ندارد اما شواهد همدستی مقامات رده‌بالای عربستان در بدترین حملات تروریستی در تاریخ آمریکا باید در روابط آینده آمریکا و عربستان در نظر گرفته‌شد. اگر عناصری از کشوری دیگر در حمله‌ای بزرگ علیه آمریکا نقش داشتند، احتمال اینکه رهبران سیاسی آمریکا با ایده ارائه تضمین امنیتی و فناوری هسته‌ای، مثل آن چیزی که در بخشی از توافق جدید آمریکا با عربستان آمده، سرگرم باشند، بسیار کم‌بود. هم‌اکنون دلایل بسیاری وجود دارد که توافق امنیتی و توافق هسته‌ای پیشنهادی با ریاض برای آمریکا نامطلوب باشد اما شواهد عمیق‌تر از همدستی عربستان در یازده سپتامبر این ایده را از نظر سیاسی بسیار بحث‌برانگیز می‌کند.

با وجود جنگ غزه، دولت بایدن همچنان مصمم است تا عادی‌سازی روابط با عربستان سعودی و اسرائیل را پیگیر باشد. اخیراً گزارش‌های متعددی نشان داده‌اند که بخشی از مذاکرات معامله بزرگ عربستان و آمریکا رو به اتمام است. سعودی‌ها از توافقی که آمریکا به آنها هدایای گران‌قیمتی دهد و تقریباً کار مهمی در ازای آن انجام‌دهند، خوشحالند. همانطور که از اول مشخص بود، عدم تمایل اسرائیل برای دادن امتیاز واقعی به فلسطینی‌ها هر دبراه هر چیزی مانع اصلی برای رسیدن به توافقی بزرگتر بود. دل‌بستگی زیاد رئیس‌جمهور آمریکا به این توافق بسیاری از کارشناسان سیاست خارجی و منطقه‌ای را گیج کرده است. آنها نمی‌توانند درک کنند که چرا آمریکا زمان و انرژی بسیاری را برای طرح‌هایی صرف می‌کند که قرار نیست هیچ‌کدام از مشکلات منطقه را حل کند.

بین‌الملل

INTERNATIONAL

محمدحسین لطف‌اللهی

خبرنگار گروه بین‌الملل

رابرت فیتسو، نخست‌وزیر اسلواکی در حالی برای زنده ماندن مبارزه می‌کند که درگیری‌های سیاسی در این کشور به اوج خود رسیده و اسلواکی «در آستانه یک جنگ داخلی» قرار دارد.

عصر روز چهارشنبه، ۱۵ مه صدای شلیک چند گلوله در شهر هاندلوا، اروپا را در بهت و حیرت فرو برد. رابرت فیتسو (Robert Fico) نخست‌وزیر اسلواکی که برای شرکت در یک جلسه دولتی به این شهر سفر کرده بود، در حالی که پس از پایان جلسه در جمع هواداران خود حاضر شده بود و برای آن‌ها دست تکان می‌داد، هدف گلوله قرار گرفت؛ ویدئویی که از این حادثه منتشر شده، نشان می‌دهد فردی از میان جمعیت ابتدا برای دست دادن به نخست‌وزیر نزدیک شده و سپس اقدام به شلیک گلوله به سوی فیتسو می‌کند. تا پیش از آنکه محافظان بتوانند او را متوقف کنند صدای شلیک ۵ گلوله شنیده می‌شود.

فیتسو که از ناحیه سر و سینه مجروح شده بود ابتدا به یک خودروی تیم امنیتی و بعد از طریق هلیکوپتر به بیمارستان انتقال یافت و مورد عمل جراحی قرار گرفت. روزانا کاپوتووا، رئیس‌جمهور اسلواکی که آخرین روزهای کاری خود را می‌گذراند درباره این اتفاق اعلام کرد: «حمله به نخست‌وزیر در وهله اول حمله به یک انسان بود اما هم‌زمان این حمله‌ای علیه دموکراسی ما نیز به شمار می‌رود.» پیتز پلگرینی، رئیس‌جمهور منتخب اسلواکی نیز که از ماه آینده کار خود را آغاز خواهد کرد، در واکنش به ترور نخست‌وزیر گفت که این حمله نمایانگر «تهدیدی علیه همه آن چیزی است که در ۳۱ سال گذشته و از زمان استقلال اسلواکی به‌دست آورده ایم.»

علاوه بر رهبران سیاسی در داخل اسلواکی، بسیاری از رهبران اروپایی نیز تیراندازی به فیتسو را محکوم کردند.

اورزولا فن‌در‌لاین، رئیس کمیسیون اروپا گفت: «چنین اعمال خشونت‌آمیزی جایی در جامعه ما ندارد و دموکراسی، بارزش‌ترین خیر مشترک ما را تضعیف می‌کند. به یاد نخست‌وزیر فیتسو خانواده او هستیم.» جوبایدن، رئیس‌جمهور ایالات‌متحده نیز با محکوم کردن این ترور در بیانیه‌ای گفت: «از شنیدن گزارش‌ها مبنی بر حمله به نخست‌وزیر اسلواکی تکان خوردم. من و جیل برای بهبودی سریع او دعا می‌کنیم و به یاد خانواده او و مردم اسلواکی هستیم. سفارت ما با دولت اسلواکی در تماس نزدیک و آماده ارائه کمک است.» اولاف شولتزر، صدراعظم آلمان هم در این باره گفت: «خبر ترور ناجوانمردانه نخست‌وزیر اسلواکی عمیقاً مرا شوکه کرد. خشونت نباید جایی در سیاست اروپا داشته‌باشد.» بنس استولتنبرگ، دبیرکل ناتو نیز با انتشار پستی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «از تیراندازی به رابرت فیتسو شوکه و وحشت‌زده شده‌ام. برای او بهبودی سریع را آرزو دارم و یاد من همراه او، عزیزانش و مردم اسلواکی است.»

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین و پدرو سانچز، نخست‌وزیر اسپانیا نیز در پیام‌های مشابهی از حادثه ترور نخست‌وزیر اسلواکی ابراز تأسف کردند.

اما فیتسو رهبری است که در اسلواکی به‌عنوان نمادی از افتراق و در اتحادیه اروپا به‌عنوان نمادی از مخالفت با سیاست‌های جاری شناخته‌می‌شود.

اینکه فیتسو چه‌سابقه‌ای در سیاست داشت، به‌سیاست‌های کلیدی در اتحادیه اروپا چگونه می‌نگریست، فرد سوء‌قصدکننده به جان او که بود و چه کسانی از کشته شدن فیتسو سود می‌برند، سوال‌هایی است که در ادامه به آن می‌پردازیم.

رابرت فیتسو کیست؟

رابرت فیتسو، ۵۹ ساله از زمان استقلال اسلواکی در سال ۱۹۹۳ نقشی محوری در سیاست این کشور ایفا کرده و بیش از هر فرد دیگری در جایگاه نخست‌وزیری اسلواکی حضور داشته است.

اسلواکی، کشوری محصور در خشکی است که ۵ میلیون نفر جمعیت دارد. این کشور بخشی از چکسلواکی تحت حاکمیت تک‌حزبی حزب کمونیست به شمار می‌رفت که در پی انقلاب مخملی سال ۱۹۸۹ ابتدا به یک جمهوری پارلمانی و بعد در سال ۱۹۹۳ رسماً به دو جمهوری چک و جمهوری اسلواکی تقسیم‌شد.

فیتسو، در دوره حکومت حزب کمونیست در چکسلواکی عضو این حزب بود و بعدتر در دهه ۹۰ میلادی حزب اسمر را تأسیس کرد. او اولین دوره نخست‌وزیری خود را در سال ۲۰۰۶ آغاز کرد و تا سال ۲۰۱۰، زمانی که در انتخابات سراسری شکست خورد، در این مقام باقی ماند. سال ۲۰۱۲ فیتسو یک بار دیگر توانست به قدرت بازگردد و تا سال ۲۰۱۸ که اعتراضات گسترده در اسلواکی در پی کشته شدن یک خبرنگار به نام جان کوچیاک و نامزدش مارتینا کلسنبروا منجر به استعفای دولت او شود، نخست‌وزیر اسلواکی بود. کوچیاک و نامزدش نقش زیادی در افشای فساد اقتصادی دولت داشتند و اعتراضات به کشته شدن او یکی از بزرگترین اعتراضات در اسلواکی از زمان انقلاب مخملی بود. براساس گزارش روزنامه‌واشنگتن‌پست، این خبرنگار در حال تحقیق بر روی روابط حزب و اطرافیان فیتسو با مافیای ایتالیا بود که کشته شد.

از نظر سیاسی حزب اسمر حزبی چپ‌گرا به شمار می‌آید اما

مواضع این حزب در برخی حوزه‌ها از جمله مهاجرت و مسائل فرهنگی به گروه‌های محافظه‌کار راستگرا نزدیک است. این حزب، ازدواج همجنسگرایان را «انحراف» تلقی می‌کند و فیتسو در اظهارنظری روزنامه‌نگاران را یک «گروه جرائم سازمان‌یافته» توصیف کرده بود.

پس از انتخابات پارلمانی در پاییز سال گذشته، فیتسو برای سومین بار نخست‌وزیر اسلواکی شد. پیروزی او در انتخابات را می‌توان نتیجه پارامترهای نارضایتی از سیاست‌های دولت مستقر در خصوص جنگ اوکراین، افزایش هزینه‌های زندگی و بی‌اعتمادی گسترده به دولت دانست. در ماه آوریل، پیتز پلگرینی، یکی از متحدان سیاسی فیتسو در انتخابات ریاست‌جمهوری پیروز شد. این مقام در اسلواکی تشریفاتی است اما پیروزی پلگرینی قدرت مانور سیاسی فیتسو و حزش را به‌طور مؤثری افزایش داد.

اسلواکی، متفاوت از اروپا

زمانی که فیتسو در پاییز ۲۰۲۳ به‌عنوان نخست‌وزیر اسلواکی سوگند خورد، بسیاری از تحلیلگران پیش‌بینی می‌کردند که او در کنار ویکتور اوربان، نخست‌وزیر مجارستان یک محور غیرلیبرال را در داخل اتحادیه اروپا تشکیل خواهد داد.

در آن زمان برخی مقام‌های ارشد اروپا فیتسو را متهم می‌کردند که به غلط به نهادهای بین‌المللی حمله می‌کند و او را رهبری اقتدارگرا که به مطبوعات آزاد باور ندارد، توصیف می‌کردند. اما بزرگترین نگرانی اروپایی‌ها به موضوع اوکراین بازمی‌گشت. اکونومیست در اکتبر ۲۰۲۳ می‌نویسد: «دولت پیشین اسلواکی که در انتخابات شکست خورد، در موضوع اوکراین همراه سایر اروپایی‌ها بود؛ این کشور سامانه‌های دفاع ضدهوایی اس-۳۰۰ و ۱۳ جنگنده میگ‌با مانده از دوران اتحاد جماهیر شوروی را به اوکراین فرستاد اما آنچه فیتسو در دوره رقابت‌های انتخاباتی متعهدشده کاملاً متفاوت است.» به‌نوشته این نشریه، دیدگاه حامیان فیتسو نیز مشابه خود اوست: «نظرسنجی‌ها نشان می‌دهند اغلب هواداران فیتسو سن بالا و تحصیلات کمتری نسبت به طرفداران حزب رقیب دارند که ۱۸ درصد آرا را از آن خود کردند. آن‌ها طرفدار روسیه هستند و در مسائل اجتماعی شبیه به لیبرال‌های اروپای غربی فکر نمی‌کنند.»

نگرانی اروپایی‌هایی جان‌بود. در همان ماه اکتبر، نخست‌وزیر اسلواکی اعلام کرد که این کشور ارسال تسلیحات به اوکراین را متوقف کرده و تنها کمک‌های بشردوستانه و غیرنظامی را برای کی‌یف ارسال خواهد کرد. او گفت: «جنگ اوکراین جنگ ما نیست؛ ما هیچ ارتباطی با این جنگ نداریم.» فیتسو افزود: «توقف فوری عملیات نظامی بهترین راه برای اوکراین است. اروپا باید به‌جای تأمین‌کننده اسلحه، نقش یک صلح‌ساز را ایفا کند.»

فیتسو و دولت او در زمینه اوکراین، دیدگاه‌هایی بسیار نزدیک

درباره ترور رابرت فیتسو نخست وزیر اسلواکی و تبعات آن

بازگشت رفیق پوتین از آ

عکس: AP

به کرملین دارند. به باور نخست‌وزیر اسلواکی این «نازی‌های اوکراینی و فاشیست‌ها» هستند که باید برای شروع جنگ اوکراین سرزنش شوند: «جنگ در اوکراین سال ۲۰۲۲ شروع نشد. این جنگ سال ۲۰۱۴ شروع شد زمانی که نازی‌های اوکراینی و فاشیست‌ها شروع به قتل شهروندان روسی در دونباس و لوهانسک کردند.»

نخست‌وزیر اسلواکی در ژانویه ۲۰۲۴ راه‌حل خود را برای پایان جنگ اوکراین این چنین تشریح کرد: «باید نوعی سازش از سوی اوکراین اتفاق بیفتد.» او در یک سخنرانی پیش از دیدار با نخست‌وزیر اوکراین گفت: «من نمی‌دانم آن‌ها واقعاً چه انتظاری دارند؟ آیا انتظار دارند روسیه کریمه، دونباس و لوهانسک را ترک کند؟ این انتظاری غیرواقعی است.» فیتسو پیشنهاد داد که اوکراین باید برخی از مناطق اشغالی را به روسیه واگذار کرده و از تلاش برای پیوستن به ناتو دست بردارد تا جنگ پایان یابد.

همان زمان، مارتینا سیمکویکووا، وزیر فرهنگ اسلواکی اعلام کرد که این کشور همکاری‌های فرهنگی با روسیه را که از فوریه ۲۰۲۲ تعلیق شده بود، از سر می‌گیرد.

به گزارش رویترز، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه پس از سوء‌قصد به جان فیتسو او را «مردی شجاع و با ذهنی قوی» توصیف کرد.

داستان یک تحقیر تاریخی

فیتسو همواره نگاهی مثبت به اتحاد جماهیر شوروی و فدراسیون روسیه داشت اما اینکه چرا دولتمردان اسلواکی تا این اندازه از اوکراین متنفر هستند به گذشته‌ای نه‌چندان دور

رابرت فیتسو در دیدار با یولیا تیموشنکو، نخست‌وزیر وقت اوکراین در سال